

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: **Ing. J. K.**
bytem X

zast. Mgr. Jiřím Hladíkem, advokátem
sídlem náměstí 28 října 9, Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 27. 1. 2023, č. j. MPSV-2023/22529-921,
sp. zn. SZ/MPSV-2022/229256-921,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Jiřímu Hladíkovi, advokátovi se sídlem náměstí 28 října 9, Brno **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 2 600 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu krajského soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

- I. **Vymezení věci**

1. Žalobkyně brojila svou žalobou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2023, č.j. MPSV-2023/22529-921 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka v Brně (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 15. 11. 2022, č.j. 43067/2022/SLP. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně byl žalobkyni od 1. 10. 2022 odejmut příspěvek na živobytí.

II. Žaloba a její doplnění

2. Žalobkyně především namítala, že žalovaný nesprávně vyhodnotil naplnění podmínky pro odejmutí příspěvku na živobytí správním orgánem I. stupně. Správní orgán I. stupně vyzval žalobkyni výzvou ze dne 13. 10. 2022 k doložení kompletního výpisu z bankovního účtu za měsíc září 2022. Žalobkyně dne 31. 10. 2022 správnímu orgánu prvního stupně doložila tiskopis Dokladu o výši měsíčních příjmů za měsíce červenec, srpen a září 2022. Dne 11. 11. 2022 žalobkyně správnímu orgánu I. stupně sdělila, že řádně dokládá bankovní výpisy o úhradě nájemného a služeb. Správní orgán I. stupně však konstatoval, že žalobkyně nedoložila k výzvě požadované doklady a řízení zastavil. Žalobkyně se proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně odvolala, avšak žalovaný její odvolání zamítnul a napadené rozhodnutí potvrdil.
3. Žalobkyně namítala, že nedoložení požadovaného kompletního výpisu z účtu za měsíc září 2022 správnímu orgánu I. stupně samo o sobě nepředstavuje důvod k odnětí dávky pomoci v hmotné nouzi. O tom svědčí mj. i formulace § 49 odst. 5 zák. č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále též „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), která s nesplněním povinnosti spojuje možnost dávku odejmout, nikoliv však nutnost. Je tak na správním orgánu, aby zkoumal, zda jsou dány předpoklady pro zastavení řízení a nikoliv, aby při nedoložení požadovaných dokladů ve stanovené lhůtě automaticky rozhodl o odnětí dávky.
4. Žalobkyně si je vědoma toho, že podklady správnímu orgánu prvního stupně doložila až po uplynutí stanovené lhůty a současně toho, že nepředložila požadované podklady. Žalobkyně zde odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2022, č.j. 4 Ads 77/2011-74, podle něhož je třeba zohlednit i podklady doložené po uplynutí stanovené lhůty. Rovněž odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2022, č.j. 8 Ads 57/2021-38, podle něhož účastník k výzvě správního orgánu I. stupně nemusí učinit toliko způsobem předpokládaným ve výzvě úřadu práce, ale i jiným vhodným způsobem.
5. Žalobkyně rovněž uvedla, že na základě ji doložených podkladů bylo možno dospět k závěru, že je osobou v hmotné nouzi a že má nadále nárok na poskytování příspěvku na živobytí. K jí doloženým podkladům bylo třeba přihlídnout, ačkoliv byly doloženy po uplynutí stanovené lhůty. Bylo pak nadbytečné požadovat, aby doložila kompletní výpis z účtu za měsíc září 2022, neboť prokázala, že žádné příjmy, které by v něm mohly figurovat, nemá. Nebyl tedy dán prostor k tomu, aby bylo rozhodnuto o odnětí příspěvku.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření především uvedl, že dle zákona o pomoci v hmotné nouzi je žadatel o dávku povinen osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo

výplatu. Nesplní-li žadatel některé ze svých povinností, může mu být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta, výplata dávky zastavena nebo dávka odejmuta. Žalobkyně byla vyzvána ke sdělení a doložení skutečností potřebných pro vyhodnocení jejího nároku na příspěvek, konkrétně pak k doložení kompletního výpisu z jejího účtu za měsíc září 2022, a to s počátečním a konečným stavem na účtu a s veškerými pohyby. Výzva byla žalobkyni doručena. Žalobkyně však výzvě nevyhověla a příslušné podklady v řízení o žádosti nedoložila. Žalobkyně sice uznává, že požadovaný výpis nedoložila, avšak tvrdí, že doložila jiné doklady, ze kterých dle jejího názoru vyplývají skutečnosti rozhodné pro posouzení nároku na dávku. Žalobkyní předložené doklady jsou však potvrzeními o učiněných konkrétních platbách, nikoliv doložením její majetkové situace. Kompletní výpis z bankovního účtu za konkrétní měsíc s počátečním a konečným stavem účtu a s veškerými pohyby nelze z povahy věci kompenzovat jiným způsobem. Výpisy z účtu jsou pak legitimně požadovaným podkladem, jehož předložením žadatel o dávku plní svou povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro posouzení jeho nároku, resp. jeho majetkových poměrů. Žalobkyně byla rovněž ve výzvě jednoznačně upozorněna na možnost odejmutí příspěvku na živobytí při nesplnění uložené povinnosti. Žalobkyně pak ani netvrdila, že by ji v doložení dokladu bránily těžko překonatelné překážky.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
8. Podle § 49 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve znění účinném pro přezkoumávanou věc, *žadatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby jsou povinni osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav.* Podle odstavce 5 téhož ustanovení *nesplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta, výplata dávky zastavena, nebo dávka odejmuta.*
9. V posuzované věci byla žalobkyně výzvou ze dne 13. 10. 2022, č.j. 41233/2022/SLP správním orgánem I. stupně vyzvána k doložení kompletního výpisu z jejího bankovního účtu za měsíc září 2022 k datu 30. 9. 2022, a to s počátečním a konečným stavem účtu a veškerými pohyby. Výzvu měla žalobkyně splnit ve lhůtě 8 dnů ode dne jejího oznámení. Výzva rovněž obsahuje poučení, že v případě nesplnění povinnosti stanovené ve výzvě může být výplata zastavena nebo dávka snížena či odejmuta. Výzva byla žalobkyni doručena dne 31. 10. 2022. Žalobkyně dne 31. 10. 2022 mj. doložila tiskopis Doklad o výši měsíčních příjmu za měsíce červenec, srpen a září 2022. Následně dne 11. 11. 2022 doložila bankovní výpisy o úhradě nájemného a služeb za měsíc říjen 2022. Rovněž uvedla, že řádně dokládá bankovní výpisy o úhradě nájemného a služeb. Výpis z účtu až do doby rozhodnutí žalovaného nedoložila.
10. Co se samotných rozhodných důvodů pro odejmutí příspěvku na živobytí týče, tak se soud ztotožnil se závěry správních orgánů. Bylo povinností žalobkyně jako příjemkyně příspěvku

na živobytí osvědčit celkové majetkové poměry. Logicky byl tedy správní orgán I. stupně oprávněn podle § 49 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi vyzvat k předložení dokladů, jejichž prostřednictvím lze prokázat majetkové poměry žalobkyně. Ačkoliv žalobkyně své příjmy uvedla do tiskopisu Doklad o výši měsíčních příjmů za měsíc červenec, srpen a září 2022, tak poskytnutím tohoto prohlášení nelze považovat povinnosti příjemce dávek v hmotné nouzi v tomto ohledu za vyčerpané. Žalobkyně byla jako příjemce dávky hmotné nouze povinna poskytnout orgánům pomoci v hmotné nouzi potřebnou součinnost, a to i přes charakter řízení zahájeného ex offio. Vyšetřovací zásada (typická právě pro řízení zahajovaná ex offio) je v řízení dle zákona o pomoci v hmotné nouzi omezena, důkazní břemeno je do značné míry přesunuto na příjemce dávky, který je povinen výzvě úřadu práce vyhovět a nese negativní důsledky předvídané v § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, pokud v plném rozsahu výzvě nevyhoví a skutečnosti rozhodné pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu neosvědčí. V posuzovaném případě tedy nestačilo toliko doložit prohlášení (doklad) o výši měsíčních příjmů za předmětné období, ale bylo třeba tuto skutečnost i prokázat.

11. Jak vyplývá z výše uvedeného, je povinností žadatele, resp. příjemce, osvědčit mj. jeho majetkové poměry. Logicky pak správní orgán může dle § 49 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi vyzvat žadatele, resp. příjemce, k doložení dokladu jejichž prostřednictvím lze prokazovat jeho majetkové a sociální poměry. Taková výzva samozřejmě nesmí být nepřiměřeně zatěžující, bezúčelná či šikanózní (k tomu viz i dále). Právě výpisy z účtů mohou správnímu orgánu sloužit jako podklad nutný pro posouzení majetkových poměrů příjemce dávky. Je tedy zcela běžné, pokud správní orgán při posuzování celkových majetkových poměrů vychází z výpisů účtů, neboť tak může ověřit, že žadatel, resp. příjemce, nedisponuje takovým majetkem, který by vylučoval, že splňuje podmínky pro přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi (k tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2016, č.j. 6 Ads 219/2015-30). Soud tedy souhlasí se žalovaným, že požadavek správního orgánu I. stupně na doložení výpisu z účtu byl opodstatněný a byl k takovému postupu oprávněn. Žalobkyní předložené doklady o úhradě nákladů bydlení nemůžou nahradit kompletní výpis z účtu a je toliko potvrzením o platbě žalobkyně za bydlení a služby s tím související.
12. Soud pro úplnost dodává, že předmětem sporu nebyla skutečnost, že žalobkyně doplnila podklady až po lhůtě stanovené ve výzvě ze dne 13. 10. 2022. Podstatou posouzení byla skutečnost, že tiskopis Doklad o výši měsíčních příjmů, kde žalobkyně deklarovala nulové příjmy za období červenec, srpen a září 2022, ve spojení s doklady o úhradě nákladů bydlení žalobkyně nebylo dostatečné k osvědčení skutečnosti pro přiznání nároku na dávku pomoci v hmotné nouzi, resp. k jejímu odejmutí.

V. Závěr a náklady řízení

13. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru

bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

14. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení.
15. Žalobkyni byl usnesením zdejšího soudu ze dne 2. 5. 2023, č. j. 32 A 11/2023 – 3 ustanoven zástupcem Mgr. Jiří Hladík, advokát se sídlem náměstí 28 října 9, Brno. V takovém případě platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Podle ustanovení § 9 odst. 2 advokátního tarifu platí, že v řízení o žalobě ve věci nároků fyzických osob v sociálním zabezpečení ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5 000 Kč. Ve smyslu ustanovení § 7 bod 3 této vyhlášky činí sazba za jeden úkon právní služby 1 000 Kč. Krajský soud vycházel z toho, že zástupce žalobkyně učinil ve věci prokazatelně dva úkony právní služby, a to konkrétně převzetí a příprava zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu) a doplnění žaloby (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu). Ke každému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celkem tedy náleží na odměně za právní zastupování žalobkyně částka 2 600 Kč. Jelikož zástupce žalobkyně soudu nedoložil, že by byl plátcem DPH, soud odměnu o částku připadající na tuto daň (21 %) nezvyšoval. Celkem tedy na odměně za právní zastupování náleží částka 2 600 Kč, která bude zástupci žalobkyně zaplacená z účtu krajského soudu za podmínek uvedených ve výroku IV. tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně 31. října 2024

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce

